కె. కె. మీనన్

మహానగరం కాన్పూ [illegible] రాత్రి కురిసిన మంచు ఇంకా [illegible] ట్రాఫిక్ [illegible] మీద [illegible]
[illegible] వర్ణం వెలవెలబడి ఆరలేదు మంచు తడిలో నల్లని తారు [illegible] కారి [illegible]
[illegible] విడివిడి నల్ల తాచులా ఆ ఊరి [illegible]
[illegible] రోడ్డు [illegible] స్త్రీలు [illegible]

సైకిలక్కడ ఆపి ఆ ఇద్దర్నీ విడదీశాడు ఆ వ్యక్తి. ఇద్దర్నీ రెండు చేతుల్లో దూరంగా పట్టుకున్నాడు. ఎందుకో ఒక్కామెపై చెయ్యెత్తాడు.

అక్కడ మరో సైకిలాగింది. అంటమే తడవుగా సైకిలు దిగి ఆ వ్యక్తిని కత్తితో పొడిచాడు. "అమ్మా!" అని ఇటు తిరిగి, "నువ్వురా, వర. . ." అంటూండగానే గుండెలో మరో పోటు.

"అన్యాయంగా చంపేశాడు" అన్నాడు అక్కడ చేరిన గుంపులో ఒకడు.

"అన్యాయమేమిటి? ప్రతి చావు వెనక ఒక చరిత్ర ఉంటుంది" అన్నాడు డిటెక్టివ్ సాహిత్యంతో పరిచయం ఉన్న మరో వ్యక్తి.

• • •

"అమ్మో. . . అమ్మో. . . దీన్ని కోసెయ్య. . . దీన్ని అమ్మోరెత్తుకు పోను. . . దీన్ని కాసేవోళ్ళు వచ్చారా యేంటి, అమ్మో!"

ట్రంకురోడ్డును ఆనుకుని పొడుగాటి ఎత్తయిన గోడ. అవతల ఏం ఉండేదో, ఇప్పుడు ఏం ఉందో, ఇవతల మాత్రం ఎప్పుడూ గోడకి పిడకలుంటాయి; లేదా వాటి తాలూకు ముద్రలుంటాయి.

ట్రంకురోడ్డుకు ఇటు పక్కన పేట ఉంది. అది పేట అనేందుకు అవసరమైన హంగులన్నీ అక్కడ ఉన్నాయి. గుడిసెలూ, గుడిసెలకు గుండెకాయ వంటి కిరికీ, ఓ కల్లుపాకా, మరో గవర్నమెంటు సారాయి దుకాణమూ, ఆ దుకాణం ముందే చిన్న బడ్డీ, దానిమీద మసాలా వడా, కారపు సెనగలూ, మిరపకాయ బజ్జీలూ, ఇంకా సారా దుకాణానికి కావలసిన సరంజామా, సిగరెట్లూ, సెగచుట్టలూ, తినుబండారాల చుట్టూ 'ఝూం' అంటూ తుమ్మెదల్లా (కరవని క్కూడా అలవాటుపడ్డ) ఈగలూ ఉన్నాయి. ఆ బడ్డీ మీద దాని తాలూకు ఓవరు కూర్చుని ఉంది. ఆమెను అంతా సత్తెమ్మ అని పిలుస్తారు.

సత్తెమ్మ బడ్డీమీద కూర్చుని ఉందేగాని, ఆమె దృష్టంతా గోడమీదా, గోడమీది పిడకల మీదా ఉంది. ఆమెకు బడ్డీమీద కంటే పిడకల గోడమీదే ప్రేమ ఎక్కువ.

అలా చూస్తూ ఉండగానే సన్నగా, గువ్వ ఏనుగులా తెగ బలిసిన గేదె ఒకటి గోడను రాసుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

"ఒరే బుజ్జిగా. . . ఎక్కడ చచ్చావురా? తొందరగా ఇటు తగలడరా. . . అయ్యయ్యయ్యో! పిడకలన్నీ నాశనం పెట్టేసిందిరా, బాబో!" అంటూ ఆ బుజ్జిగాడు అటు తగలడక ముందే బడ్డీ దిగి గోడవైపు పరుగెత్తింది సత్తెమ్మ.

అప్పుడే వేసిన పిడకలు ముద్దముద్దగా రాలిపోయాయి. గోడ పేడతో అలికినట్టు నున్నగా తయారయింది.

"ఒరి, బగమంతుడా. . . పొద్దుటిసి నప్పుణ్ణించి రెక్కలు ముక్కలు చేసుకున్నా గందా, దేముడో. . . ఈల్లింట పీనిగెల్ల. . . దీన్ని కాసేవోడు వచ్చాడా ఏంటోలమ్మో! అయ్యయ్యయ్యో. . . పిడకలన్నీదీనిగుండా మైనట్టుకుంది గందా."

"ఏంటేంటే, ఇంట పీనుగెల్లాలా? దాన్ని కాసేవోడు సావాలా?. . ."

అటు వైపు చూసింది సత్తెమ్మ. ఓ చిన్న సైజు రైలింజన్‌లా వస్తోంది గేదెల బంగారమ్మ. చీర పైకి లాగి పిక్కల దాక కచ్చా పోసి కట్టింది. నల్లగా బలిసిన పిక్కలు మోకాలి పైన కొంచెం మేలు రంగులో కనిపిస్తున్నాయి. వెత్తిన చిట్టితట్ట. దానిలో నీళ్ళతో పాలగుండిగ. ఆ అవతారం అచ్చు పూతనలా నడిచి వస్తోంది.

"నా పామ్మోయి నే వేడుత్తుంటే మద్దిన నువ్వేంటి?"

"నువ్వేడితే ఏడు. ఒవడొద్దన్నాడు? నన్నెందుకు తిట్టాలి?"

"నిన్ను తిట్టటానికి నాకేమన్నా నాలిక తీపుడాయా? నా సొమ్ము పాడుసేసిన గేదెని తిట్టుకున్నాను."

"ఆ గేదె నాది."

"నీదైతే నువ్వు జాగర్త పెట్టుకోవాల. నా గోడను రాసుకుపోతే నా నూరు కుంటనా?"

"ఓ యమ్మో, దీని గోడ! నవాబు దీన్నుంచుకుని రాసిచ్చాడు గోడ" అంది చేతులు తిప్పుతూ. చేతులతో బాటు తట్ట పడకుండా బాలన్సుగా తలకూడా తిరుగుతూంది.

"మాట లిన్నగ రానియ్య మరి" అంది సత్తెమ్మ.

"ఒసి పోయేసె, రంకు. . !"

"ఏంటే. . . ఊరుకుంటుంటే నా మాటలు మీరతన్నావు" అంటూ బంగారమ్మ వైపు వెళ్ళింది సత్తెమ్మ.

బంగారమ్మ గంప కింద పెట్టి తొడ కొట్టి యుద్ధానికి సన్నద్ధమవుతున్న సమయానికి కల్లుపాకలోనూ, సారాయి దుకాణంలోనూ పైకంలోనూ, అర్ధపైకంలోనూ ఉన్న జనమంతా అక్కడికి చేరుకున్నారు. అందులో కొంత మంది మూడవ ప్రపంచ యుద్ధమంత ప్రమాదంగా ఫీలయి అమెరికా, రష్యాల్లా అడ్డు వచ్చారు. అందులో బంగారమ్మ మొగుడు నరసింహంకూడా ఉన్నాడు. అతణ్ణి చూడగానే బంగారమ్మ దాడి అటు వైపు మళ్ళింది.

"తాగుబోతు సచ్చినోడు! ఇంకా సందలడక ముందే సారాకొట్లులో దూరావా? నీ మీద కాంపిటీసనొచ్చి సారాకొట్లు లాగేసి నోడి కొట్లో నుక్కేను కోనాకి నీకేమన్నా సిగ్గూ సెరము గా ఉందా? సీమూ, నెత్తురూ ఉందా?"

నరసింహం అంతమందిలో మగవాణ్ణనిపించుకుందుకు ప్రయత్నించాడు. పాలికి కూడదీసుకుని నాలుగు తిట్లు తిట్టాడు. తీరా అవి శబ్ద రూపంలో బయటి కొచ్చేటప్పటికి వాటి నపరే తగ్గిపోయింది.

"గుడిసేటి సచ్చినోడ! ఆ ముండని సూడకుండ గుండలేవు గావాలు. దాని గురించే సిగ్గిడిసేసి అడి కొట్లో సారా తాగుతున్నవు! థూత్. . . పుట్టావు మడిసి పుటక!" అంటూ గేదెను నెట్టుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది బంగారమ్మ.

• • •

బంగారమ్మ బర్రెల మేపకం మొదలెట్టి పదేళ్ళు కావస్తోంది. పదేళ్ళ క్రితం ఒంటి బిగువూ, కంటి తళుకూ మాంచి వరువంలో ఉన్నప్పుడు అక్కడో మోతుబరి ఇంట్లో పనిచేయటానికి కుదిరింది. బంగారమ్మది బంగారు వన్నె కాకపోయినా, బలమైన ఒళ్ళూ, పొగనైన ఒంపులూ, వాటిని దాచుకోలేని దరిద్రమూ ఉన్నాయి. వాటిని దోచుకోవటానికి ఆ ఇంటాయన కళ్ళెప్పుడూ ఆట్టే ఉండేవి. అందుకే అతి తొందరలోనే అక్కణ్ణించి తరిమేసింది ఆ ఇంటావిడ. అలాంటప్పుడు ఎక్కడికి పోవాలా అని తటపటాయిస్తున్న తరుణంలో 'ఎక్కడికీ

[illegible] ఫోటో— జి. పాండురంగం (గుంటూరు—33)

పోనక్కర్లే'దని తాళి కట్టి అక్కడే ఉంచేశాడు నరసింహం. ఆ తరవాత అక్కడో కాలేజీ వెలిసింది. దానితోబాటు రెండు, మూడు పెద్ద ఆఫీసులూ, పంచాయతీ సమితీ జనాభా పెరగటానికి సాయపడ్డాయి. అయిదేళ్ళ పాటు కాలేజీ కుర్రాళ్ళకు కారేజీలు మోసీ, గదులు ఊడ్చీ రెండు చేతులా సంపాదించింది. ఆ తరవాత ఓ గేదెను కొని దాని పాలు స్టూడెంటు కుర్రాళ్ళకు పోస్తూ, అయిదు గేదెల్ని కొంది.

అది ఎదుగుతూన్న పట్నం. అక్కడింకా ప్రభుత్వంవారి పాలసరఫరా కేంద్రం ఏర్పడలేదు. అందుచేత అందరు కాఫీ తాగేవాళ్ళకీ తెల్లారితే పాలు కావలిసి వచ్చాయి. బంగారమ్మకు కాంపిటీషన్ లేదు. గేదెను ఇంటి ముందే పితికి నమ్మకంగా పాలు పోస్తుంది. కొద్ది కాలంలోనే కాలేజీల బంగారమ్మ గేదెల బంగారమ్మ అయి పేరు సార్థకం చేసుకుంది.

రెండేళ్ళ క్రితం తను పాలు పోసే ఓ పెద్ద ఆఫీసరు సహాయంతో మొగుడి చేత అబ్కారీ పాట పాడించింది. పేటలో మాంచి డిమాండు ఉంటుందని తెలుసుకుని దుకాణం తెరిచి మొగుణ్ణి అక్కడ పెట్టింది.

గవర్నమెంటు సారాయి దుకాణంలో సర్కారు సరుకే అమ్మాలి. కాని, అక్కడున్న డిమాండుకి ఆ సరుకు చాలదు. దొంగచాటుగానైనా దానికి కొంత సొంత సరుకు జత చెయ్యాలి.

సారాయి కాయటానికి పిడకలు కావాలి. అందుకు అవసరమైన ఓ మనిషి కావాలి

• • •

సత్తెమ్మ ఎవరో, ఎక్కణ్ణించి వచ్చిందో ఎవరికీ తెలియదు. ఒక లారీ డ్రైవరుతో పేటలో ఉంటూందని మాత్రం అందరూ ఎరుగుదురు. అతను బెజవాడ నుంచి లేపుకొచ్చాడని అప్పుడప్పుడూ బంగారమ్మ అమ్మలక్కలతో అంటూ ఉంటుంది. పాపం అతను రెండేళ్ళ క్రితమే లారీ ప్రమాదంలో చనిపోయాడు. అంటే నరసింహం పేటలో సారాదుకాణం తెరిచేప్పటికి సత్తెమ్మ ఒంటరి దన్న మాట!

నరసింహానికి సారా కాపుకి పిడకలు కావలిసి వచ్చినప్పుడు 'నేను సప్లయి చేస్తా'నంటూ ముందుకు వచ్చింది సత్తెమ్మ. అప్పటినించీ రోడ్డుమీద పేడ ఉదయం నుంచి మధ్యాహ్నం వరకూ గంప నెత్తి నెట్టుకుని ఏరుతుంది. మధ్యాహ్నం పూట ఆ పేడ తొక్కి పిడకలు చేస్తుంది. సారా వ్యాపారానికి ఇది సబ్సిడియరీ ఇండస్ట్రీ అయి కూర్చుంది.

చేతిలో కొంచెం డబ్బాడటం మొదలెట్టాక సారా దుకాణం ముందు చిన్న బడ్డీ తెరిచింది. ఎంత సంపాదించినా పిడకల వ్యాపారం మాత్రం మానలేదు. ట్రేడ్ సీక్రెట్ తెలిసిన వాళ్ళెవళ్ళూ అచ్చి వచ్చిన వ్యాపారం ఎంత చిన్నదయినా వదులుకోరు మరి!

పాపమెంతో, పుణ్యమెంతో గాని బంగారమ్మ తిట్ల ప్రకారం మాత్రం నరసింహానికీ, సత్తెమ్మకీ ఏదో అక్రమ సంబంధం ఉందనే మతలబు తేలుతుంది.

"నీ కేం, బంగారూ! నీ మొగు డటూ, నువ్విటూ రూపాయిలు పోగేసుకుంటున్నారు" అని ఏ ఇల్లాలయినా అంటే, "మీకు తెలీదు గాని సారా లాభం సాని దానికే సరిపోతంది. ఏ నాలుగు డబ్బులు యెనకేసుకున్నా నా రెక్కల కష్టం మీదే" అని తెగేసి చెబుతుంది.

"మీ రేంటో అనుకుంటరు గాని, ఆ బడ్డీ ఎక్కడి దనుకున్నారు? అదెట్టా దానికి రూపాయి లెక్కడి యీ ముండకి? అంతా నా మొగు డిచ్చిందేగా? నావసాని మా లవుజాగా లాగుద్ది" అని మరీ చెబుతుంది.

నిరీక్షణ
చిత్రం — ఎస్. జె. నరసింహారెడ్డి (సికిందరాబాదు)

అదంతా పాత కథ.

ప్రస్తుతం సారా వ్యాపారం నరసింహం చేతిలో లేదు. అది ఇప్పించిన ఆఫీసరు బదిలీ అయినందుకో లేక వెంకటసామి రిటైరయిన అబ్కారీ పోలీసయినందుకో గాని ఆ తడి చేతిలోకి పోయింది.

సత్తెమ్మతో సహవాసం పిడకల వ్యాపారంతో ముడిపడి ఉందని కొంత మంది నమ్మకం. అందుకే సత్తెమ్మకూడా వెంకటసామి చేతిలోకే పోయిందట!

"దుకాణం పోతే పోయింది. ఆ ముండ పీడ పోయింది" అని నమ్మకంగా సంతృప్తి పడుతున్న బంగారమ్మకి సారా కొట్లోంచి నరసింహం సాక్షాత్కారం పాత గాయాలు కెలికింది.

• • •

ఓ ఉదయం పూట పాలు పోసేసి గేదెల్ని తోలుకుని ఇంటి కెళ్ళి పోతూంది బంగారమ్మ. రోడ్డు మీద తట్టేసుకుని పేడ కోసం దేవులాడుతూంది సత్తెమ్మ. గేదెలు రెండూ పోతూ పోతూ రోడ్డుమీద పేడ వేశాయి. అది ఏరి తట్టలో వేసుకుంది సత్తెమ్మ. [illegible] బారెడు దూరంలో ఉంది బంగారమ్మ. అది చూసిన వెంటనే పాత పగ బుసలు కొట్టింది ఆమెలో.

"సిగ్గయినా లేదు ముండకి నా గేది పేడ ముట్టుకోటానికి" అని అందుకుంది.

"నీ గేది కడుపులో చెయ్యెట్టి తీసున్నానా? నీ ఇంటి కొచ్చి ఏరుకున్నానా? సర్కారు రోడ్డుమీద్ది. నీ దేంటి?" సవాలు చేసింది సత్తెమ్మ.

"అవునోలమ్మో. . . అయినోడ ఎదురైతే ఆడే నా మొగుడు మరి. . .'

ఇలా అంటుకుంది కలహం. మాటా మాటా పెరిగింది. ఇద్దరూ జుట్లు పట్టుకుని రోడ్డుమీద దొర్లారు. ఆ సారి యుద్ధాన్ని ఆపు చేయటానికి సారా దుకాణం వ్యాపార సమయం కాదు. విడదీసే వాళ్ళు కరవై విచ్చలవిడిగా కొట్లాడుకున్నారు. అంతలో ఎక్కణ్ణించి వస్తున్నాడో వెంకటసామి సైకిలు దిగి ఇద్దర్నీ విడదీశాడు.

"నీ కైనా బుద్ధి లేదా, సత్తెమ్మా! ఆడదానివి సిగ్గిడిసేసి గుడ్డయినా కానకుండా పది మందీ నడిచే రోడ్డు మీద కొట్లాడతారా" అన్నాడు. బంగారమ్మ మీద కోపంతో సత్తెమ్మ ఏమన్నదో ఏమో, చనువు కొద్దీ చెయ్యెత్తాడు వెంకటసామి. ఎత్తిన చెయ్యి దించక ముందే అతని వెన్నులో కత్తి దిగింది. "అమ్మా!" అని క్రింద పడిపోయాడు వెంకటసామి.